

BÖLÜM 6

NONEPİLEPTİK PSİKOJENİK NÖBET

Oya BOZKURT¹

GİRİŞ

Nonepileptik psikojenik nöbetler (NEPN); klinik olarak epileptik nöbetleri taklit eden ancak nöronal deşarjlarla birlikte olmayan nöbetlerdir. Genellikle psikolojik nedenlerden kaynaklanırlar ve en önemli özellikleri bilinç kaybı olmamasıdır¹.

Nonepileptik psikojenik nöbetler, hem psikiyatri hem de nöroloji kliniklerinde sıklıkla karşılaşılabilen olgulardır. Bu tür vakaların ayırıcı tanı ve tedavisinde güçlükler yaşandığı bilinmektedir. Epilepsi nöbetini taklit etmeleri ve pek çok benzer klinik tablosu olmakla birlikte epilepsinin bir varyasyonu değil, psikiyatrik kökenlidirler. Epilepsi merkezlerine dirençli epilepsi tanısı ile gönderilen hastaların yaklaşık %10- 30'unun NEPN tanısı aldığı bildirilmiştir^{2,3}. NEPN hastalarının % 10.7'sinde aynı zamanda epileptik nöbetler de görüldüğü de bildirilmektedir⁴. Bu epizotlar hem etiyolojik olarak hem de görüntüleriyle çok farklılıklar gösterebilirler. Bunun sonucu olarak yalancı epileptik nöbet, yalancı nöbetler, psikojenik nöbet, epileptik olmayan nöbetler gibi çeşitli isimlerle anılırlar⁵.

NEPN'lerin gerçek epilepsi nöbetleri ile ayırımını yapmak zordur. Öyle ki ilk nöbetle tanının doğrulanması arasında geçen süre ortalama 7.2 yıl olarak bulunabilmektedir⁶. Tanıdaki bu zorluk, hastaların iyileşme süreçlerini geciktirmekte, yanlış tedaviler nedeniyle gereksiz ilaç kullanımına ve mali kayıplara yol açabilmektedir. Ayrıca epilepsi tanısı olduğunu düşünen bu bireylerin yaşam kalitesindeki bozulmalar şüphesiz ciddi kısıtlamalara da sebep olabilmektedir. Örneğin epilepsi atağı geçirme korkusuyla bazı spor dallarını ve meslekleri tercih edeme gibi. Epilepsi olduğu düşünülen hastalar arasında NEPN yaygınlığı %5 ile 35 arasında değişmektedir^{7,8}.

Non-epileptik nöbetlerin sınıflandırılması

Epileptik olmayan nöbetler sadece psikojenik kaynaklı olmayabilirler. Farklı organik etiyolojilerden de kaynaklanabilirler. NEPN'ye neden olabilecek psikojenik ve fizyolojik nedenleri şu şekilde sınıflandırabiliriz⁹.

de psikiyatri kliniğinden takip ve tedavisinin yapılması ve her iki kliniğin iletişim halinde olması faydalı olacaktır.

Ayrıca hasta ve ailesine destek sağlamak, nöbetlere rağmen yaşam kalitesini arttırmaya yönelik sosyal müdahaleler; ayrıca gereksiz araştırmalar ve tıbbi müdahaleler ile ilişkili maliyet ve morbiditeyi sınırlandırmak için uzun süreli takip önemlidir ²⁹.

KAYNAKÇA:

- 1: Dworetzky BA, Bubrick EJ, Szaflarski JP (2010), Nonepileptic psychogenic status: Markedly prolonged psychogenic nonepileptic seizure. *Epilepsy Behav* 19(1): 65-8.
- 2: Benbadis SR, O'Neill E, Tatum WO, Heriaud L. Outcome of prolonged video-EEG monitoring at a typical referral epilepsy center. *Epilepsia* 2004;45(9):1150-3. [CrossRef]
- 3: Bakvis P, Roelofs K, Kuyk J, Edelbroek PM, Swinkels WA, Spinhoven P. Trauma, stress, and preconscious threat processing in patients with psychogenic nonepileptic seizures. *Epilepsia* 2009; 50:1001-1011
- 4: Lancman ME, Brotherton TA, Asconape JJ et al. Psychogenic seizures in adults: a longitudinal study. *Seizure* 1993;2:281-6.
- 5: Frances, P. and Baker, G. A. Non-epileptic attack disorder (NEAD): a comprehensive review. *Seizure* 1999; 8: 53-61
- 6: Reuber M, Fernández G, Bauer J, Helmstaedter C, Elger CE. Diagnostic delay in psychogenic nonepileptic seizures. *Neurology* 2002;58(3):493-5. [CrossRef]
- 7: Ramani, S., Quesney, L., Olson. D. and Gummit, R. Diagnosis of hysterical seizures in epileptic patients. *American Journal of Psychiatry* 1980: 137: 705-709.
- 8: Wilkus, R., Dodrill, C. and Thompson, P. Intensive EEG monitoring and psychological studies of patients with pseudoepileptic seizures. *Epilepsia* 1984: 25: 100-107.
- 9: Twamley EW, Bortz JJ. Nonepileptic Seizures: Neuropsychological Mechanisms. *BNI Quarterly* 1999;15(1):20-26.
- 10: Duygu Çakıl, Sema İnanır, Hayriye Baykan, Hatice Aygün, Ramazan Kozan. Epilepsi ayırıcı tanısında psikojenik non-epileptik nöbetler. *Göztepe Tıp Dergisi* 28(1):41-47, 2013
- 11: Drake ME Jr, Pakalnis A, Phillips BB (1992) Neurophysiological and psychiatric correlates of intractable pseudoseizures. *Seizure*, 1(1):11-13.
- 12: Fisher RS, Chan DW, Bare M ve ark. (1991) Capillary prolactin measurement for diagnosis of seizures. *Ann Neurol*, 29(2):187-190.
- 13: Gates JR, Ramani V, Whalen S ve ark. (1985) Ictal characteristics of pseudoseizures. *Arch Neurol*, 42(12):1183-1187
- 14: Avbersek A ve Sisodiya S (2010), Does the primary literature provide support for clinical signs used to distinguish psychogenic nonepileptic seizures from epileptic seizures? *J Neurol Neurosurg Psychiatry*, 81(7): 719-25.
- 15: Bergen D, Ristanovic R (1993) Weeping as a common element of pseudoseizures. *Arch Neurol*, 50(10):1059-1060.
- 16: Goldstein LH, Mellers JD. Ictal symptoms of anxiety, avoidance behaviour, and dissociation in patients with dissociative seizures. *J Neurol Neurosurg Psychiatry* 2006; 77:616-621.
- 17: Koçer A, İnce N, Gözke E, Koçer E. Epileptik nöbetlerin tanısında öykünün duyarlılık ve seçiciliğinin değerlendirilmesi. *Epilepsi* 2002; 8:9-15 (Article in Turkish).
- 18: Yalancı Epileptik Nöbetler. Kubilay Varlı. *Klinik Psikiyatri*. 1999;2:101-104
- 19: Huff JS, Murr N. Seizure, Pseudoseizures. *SourceStatPearls. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2018-.2017 Jun 12*
- 20: Syed TU, LaFrance WC Jr, Kahrman ES, Hasan SN, Rajasekaran V, Gulati D, et al. Can semiology predict psychogenic nonepileptic seizures? A prospective study. *Ann Neurol* 2011;69(6):997- 1004. [CrossRef]

- 21: Fritz GK ve Campo JV (2002), Somatoform Disorders. Lewis M (Ed.). Child and Adolescent Psychiatry. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins, s. 847-858
- 22: LaFrance WC Jr, Baker GA, Duncan R, Goldstein LH, Reuber M. Minimum requirements for the diagnosis of psychogenic nonepileptic seizures: a staged approach: a report from the International League Against Epilepsy Nonepileptic Seizures Task Force. *Epilepsia*. 2013 Nov;54(11):2005-18.
- 23: Iriarte J, Parra J, Urrestarazu E, Kuyk J. Controversies in the diagnosis and the management of psychogenic pseudoseizures. *Epilepsy Behav* 2003; 4:354-359
- 24: Prueter C, Schultz-Venrath U, Rimpau W. Dissociative and associated psychopathological symptoms in patients with epilepsy, pseudoseizures, and both seizure forms. *Epilepsia*. 2002 Feb;43(2):188-92
- 25: American Psikiyatri Birliđi. Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal Elkitabı, Beşinci Baskı (DSM-5), Tanı Ölçütleri Başvuru elkitabı'ndan (çeviri ed. E Körođlu) Ankara, Hekimler Yayın Birliđi, 2013
- 26: Martin RC, Gilliam FG, Kilgore M, Faught E, Kuzniecky R. Improved health care resource utilization following video-eeg-confirmed diagnosis of nonepileptic psychogenic seizures. *Seizure*. 1998;7:385-390
- 27: Ahmedani BK, Osborne J, Nerenz DR, Haque S, Pietrantonio L, Mahone D, et al. Diagnosis, Costs, and Utilization for Psychogenic Non-Epileptic Seizures in a US Health Care Setting. *Psychosomatics*. 2013;54:28-34
- 28: Prigatano GP, Stonnington CM, Fisher RS. Psychological factors in the genesis and management of nonepileptic seizures: clinical observations. *Epilepsy Behav* 2002; 3:343-349.
- 29: Mellers JDC, Shaw P, Henderson M, Polkey C, David AS, Toone BK. Schizophrenia-like psychosis arising de-novo following a temporal lobectomy: timing and risk factors. *J Neurol Neurosurg Psychiatry* 2004; 75:1003-1008.